

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

ΠΜΣ: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
Β' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

**Χωρική Ανάπτυξη, Προγραμματισμός και Κρατική ρύθμιση.
Αλλαγές-σταθμοί στα πρότυπα χωρικού σχεδιασμού και το
πολιτικό τους περιεχόμενο - Η ελληνική εμπειρία και
διεθνείς επιρροές.**

Λουδοβίκος Κ. Βασενχόβεν

Ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ

7-11-2019

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1942: Άρθρο Κωνσταντίνου Δοξιάδη που εισάγει τον όρο «Χωροταξία»

«Ο προτεινόμενος ελληνικός όρος “χωροταξία” χρησιμοποιούμενος δια να χαρακτηρίση τόσο την θεωρητικήν εργασίαν διαμορφώσεως του χώρου, όσον και την εκδήλωσιν αυτής εν τη πράξει δι’ ολόκληρον Κράτος ή δια τμήματα αυτού ή και δια τας πόλεις, είναι νομίζω ορθότερος του συνήθους “χωροδομία” ο οποίος δεν είναι επαρκώς δηλωτικός. Διότι δεν πρόκειται περί δομήσεως του χώρου, αλλά περί ταξινομήσεως (τάξεως) των διαφόρων έργων, τεχνικών και μη, εν αυτώ. Αντιστοιχεί δε ο όρος αυτός καλλίτερον εις τους γερμανικούς Landesplanung και Raumordnung όπως και εις την έννοιαν Planning την χρησιμοποιουμένην εν Αγγλία και Αμερική» (Δοξιάδης 1942, 1).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Αναφερόμενος στην «επιστήμη της Οικιστικής», σε ένα άρθρο δημοσιευμένο σε 4 γλώσσες, ο ίδιος ο Δοξιάδης αναφέρθηκε «στην ανάγκη να οργανώσουμε καλλίτερα την ζωή μας στις πόλεις και τα χωριά μας και να χτίσουμε πολιτείες και να ζήσουμε με έναν τρόπο που θα μας κάνει ευτυχισμένους σαν ανθρώπους». Και πιο κάτω: «Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως πρέπει να δημιουργήσουμε μια καινούργια επιστήμη, την επιστήμη των ανθρώπινων οικισμών, την επιστήμη της Οικιστικής ... Πρέπει να σκεφθούμε για το σύνολο, πρέπει να καταλάβουμε πώς κτίζομε τον κόσμο μας» (Δοξιάδης 1959).

Η ιδέα της χωροταξίας δεν βρίσκει συνέχεια σε μεταγενέστερο βιβλίο του Δοξιάδη για την επιστήμη της Οικιστικής, παρά τις αναφορές του στην αλληλοσύνδεση των οικισμών και την πολιτική των νέων πόλεων.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1942: Γραφείο Πολεοδομικών Μελετών του Υπουργείου Συγκοινωνίας, που το 1943 μετονομάζεται σε Γραφείο Χωροταξικών και Πολεοδομικών Μελετών
- ▶ 1945: Υφυπουργείο (κατά διαστήματα Υπουργείο) Ανοικοδόμησης (αρχικά Ανασυγκρότησης)
- ▶ 1946: Έκδοση Υφυπουργείου Ανοικοδόμησης με τίτλο «Αι Θυσίαι της Ελλάδος στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο».

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Κληρονομιά του μεσοπολέμου και της δεκαετίας του 1940

- ▶ Προσφυγική αποκατάσταση. Σχεδιασμός από την Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (ΕΑΠ) της Κοινωνίας των Εθνών (ΚτΕ). Τεράστιο χωροταξικό αποτύπωμα.
- ▶ Πολεμικές καταστροφές - Εσωτερική μετανάστευση

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Η θεσμική κληρονομιά του μεσοπολέμου

Νομοθετικό Διάταγμα της 17^{ης} Ιουλίου 1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του κράτους και οικοδομής αυτών»

- ▶ Διαίρεση του εθνικού χώρου σε τρεις κατηγορίες: (α) περιοχές εντός σχεδίου, (β) οικισμοί που είχαν δημιουργηθεί πριν το έτος 1923 (χωριά) χωρίς εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως. (γ) **εκτός σχεδίου πόλεως** και εκτός οικισμών προ του 1923 περιοχές, στις οποίες δεν απαγορεύθηκε μεν ολοκληρωτικά η δόμηση αλλά τέθηκαν περιορισμοί.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ Εμφάνιση έννοιας εκτός σχεδίου δόμησης: «Επιτρέπεται δια λόγους υγιεινής, ασφαλείας, γενικής της πόλεως οικονομίας και αισθητικής, η επιβολή **οιωνδήποτε όρων ... είτε εν ταις πόλεσι, κώμαις κλπ, είτε εκτός τούτων**».
- ▶ ΠΔ της 23-10-1928 (ΦΕΚ 231Α/1928) «περί καθορισμού των όρων και περιορισμών της εντός και εκτός της ζώνης των πόλεων κλπ του Κράτους ανεγέρσεως οικοδομών», όπου αναφερόταν ότι επιτρέπεται η δόμηση σε γήπεδα άνω των 2.000 τ.μ., με πρόσωπο σε εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές και κοινοτικές οδούς **σε εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχές**.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1945: Ίδρυση του Υπουργείου Συντονισμού
- ▶ 1948: Ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου
- ▶ 1949: Φορολογικά κίνητρα «δια την ενίσχυσιν της επαρχιακής βιομηχανίας» (Α.Ν. 949).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1947: Βιβλίο του Jean-François Gravier «Παρίσι και η Γαλλική Έρημος».
- ▶ 1947: Ηνωμένο Βασίλειο. Νόμος για πολεοδομία και χωροταξία (Town and Country Planning Act). Έμφαση στο πολεοδομικό επίπεδο πόλεων και κομητειών. Τα σχέδια των κομητειών δεν ήταν πραγματικά χωροταξικά.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1947: Βιβλίο Δημήτρη Μπάτση για την βαριά βιομηχανία στην Ελλάδα
- ▶ 1952: Έκθεση Κυριάκου Βαρβαρέσου για το οικονομικό πρόβλημα της χώρας
- ▶ 1952: Άνοδος στην εξουσία της κυβέρνησης του Ελληνικού Συναγερμού
- ▶ 1952: Ν.Δ. 2176/1952 «περί προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας».
- ▶ 1955: Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός // Β.Δ 9.8/30.9.1955 (ΦΕΚ 266 Α)
- ▶ 1956-63 Κυβερνήσεις Εθνικής Ριζοσπαστικής Ένωσης

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1955: Γαλλία. Δημιουργία εταιρείας για τον χωροταξικό σχεδιασμό της κοιλάδας του Κάτω Ροδανού και του Λανγκεντόκ (συνέχεια προπολεμικής δραστηριότητας).
- ▶ 1959: Δημιουργία ειδικής υπηρεσίας χωροταξικού σχεδιασμού (aménagement du territoire) στην κεντρική κυβέρνηση της Γαλλίας, εξέλιξη που επηρέασε σταδιακά και την Ελλάδα.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ Δεκαετία του 1950: Ιταλία. Φορέας ανάπτυξης της νότιας Ιταλίας (Cassa per il Mezzogiorno).
- ▶ Συνεχιζόμενη επιρροή χωροταξικής προσέγγισης Σοβιετικού μοντέλου, επιτακτικού χαρακτήρα. Σοβιετική πολιτική για κατανομή βιομηχανίας και δημιουργία νέων πόλεων.

1957: Συνθήκη της Ρώμης της ΕΟΚ, όπου προβλεπόταν η προώθηση της αρμονικής ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων σε όλο τον χώρο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1957: Σύσταση «Επιτροπής Ερεύνης και Οργανώσεως Οικονομικού Προγραμματισμού».
- ▶ 1959: Πρώτο Πενταετές Πρόγραμμα 1960-64 «Οικονομικής Αναπτύξεως της Χώρας».
- ▶ 1959: Δημοσιοποίηση δεκαετούς οικονομικού προγράμματος της Ελλάδας (1961-1970) της Ελληνικής Εταιρείας Προγραμματισμού (Α. Αγγελόπουλος)

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1960: Πρώτο σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης:
Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της Ηπείρου 1960-64
- ▶ 1961: Ίδρυση της πρώτης Υπηρεσίας Περιφερειακής
Ανάπτυξης (Ηπείρου)
- ▶ 1961: Ίδρυση του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών το 1961
που μετεξελίσσεται σε Κέντρο Προγραμματισμού και
Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) το 1964 (σειρά εκδόσεων
μεταξύ των οποίων για την ελληνική περιφερειακή
ανάπτυξη).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1961-67: Μεταξύ 1961 και 1967 ιδρύθηκαν 7 Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ), κατά σειρά, Ηπείρου, Πελοποννήσου, Κρήτης, Θεσσαλίας, Βόρειας Ελλάδας, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και, τέλος, Αττικής και Νήσων Αιγαίου.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1963: Νέος φορέας κεντρικού σχεδιασμού στην Γαλλία (DATAR: Délégation à l' Aménagement du Territoire et d' Action Régionale).
- ▶ Η Γαλλική προσέγγιση του «ενδεικτικού σχεδιασμού» επηρέασε αργότερα την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ▶ Δεκαετία 1960: Άνθιση της μελλοντολογίας (“futures studies” ή “futurology”) που επηρεάζει την φιλοσοφία, την τεχνολογία και τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιστήμες. Επιρροή στην μεθοδολογία του ορθολογικού σχεδιασμού.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1961: Στο Ε.Μ. Πολυτεχνείο, εκπονείται η πρώτη διπλωματική εργασία στην περιοχή του Περιφερειακού Προγραμματισμού με επιβλέποντα τον Καθηγητή Αντώνη Κριεζή, με αντικείμενο το εθνικό σχέδιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ακολουθούν στα επόμενα δύο χρόνια ανάλογες εργασίες για την Πελοπόννησο, την Ήπειρο, την Εύβοια και την Κρήτη.
- ▶ Δεκαετία 1960: Διδασκαλία πολεοδομίας στο ΕΜΠ.
- ▶ 1964: Ίδρυση Σπουδαστηρίου Πολεοδομικών Ερευνών ΕΜΠ / Ερευνητικά προγράμματα: Σκάλα Λακωνίας, Πελοπόννησος, Ήπειρος - Θεσσαλία (ειδικά ορεινός όγκος Τζουμέρκων), περιοχή και πόλη Ανδρίτσαινας, Καλαμάτα.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1961: Το 1961 υπογράφηκε η Συμφωνία Σύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, που «πάγωσε» το 1967 με την επιβολή του δικτατορικού καθεστώτος.
- ▶ Δεκαετία του 1960: Πολιτική «μητροπόλεων ισορροπίας» στη Γαλλία.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1962: Εταιρεία Ερευνών Επαρχιακής Οικονομίας (πρόδρομος του Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης της Παντείου Σχολής), ιδρύεται από τον Καθηγητή Ιερώνυμο Πίντο το 1962 για να προωθήσει το κίνημα της περιφερειακής ανάπτυξης.
- ▶ Σημασία επικαλύψεων μεταξύ πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης και χωροταξίας.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1962: Η ίδρυση και οργάνωση Βιομηχανικών Περιοχών στην Ελλάδα αποφασίστηκε το 1962 από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΟΒΑ) ο οποίος συγχωνεύτηκε το 1964, στη νεοϊδρυθείσα Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης.
- ▶ 1965: Ν.4458/1965 εισάγει τον θεσμό των Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙΠΕ). Ίδρυση από την ΕΤΒΑ ειδικής ανώνυμης εταιρεία για τις ΒΙ.ΠΕ., η οποία διαλύθηκε το 1968 και την ευθύνη του προγράμματος ανέλαβε η ΕΤΒΑ μέχρι και το 1979.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1963: Άνοδος στην εξουσία της Ενώσεως Κέντρου
- ▶ 1964: Το 1964 σχηματίζεται Υπηρεσία Χωροταξικού Προγραμματισμού στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)
- ▶ 1965: Πενταετές πρόγραμμα ανάπτυξης 1966-70
- ▶ 1967: Έκθεση της Δ. Κατοχιανού (ΚΕΠΕ) για το δίκτυο των αστικών κέντρων της χώρας

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1965: Βιβλίο του Γάλλου Γενικού Επιτρόπου Σχεδιασμού Pierre Massé «Το Σχέδιο ή το αντι-Τυχαίο». Απόρριψη τόσο των δυνάμεων της αγοράς όσο και του επιτακτικού, σοσιαλιστικού μοντέλου και πρόσκληση για «εθνικό σχέδιο», αντί του «κρατικιστικού» σχεδίου (ενδεικτικός σχεδιασμός).

Έννοιες της «εφεύρεσης του μέλλοντος» και της «εκούσιας γεωγραφίας» στην Γαλλική βιβλιογραφία.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1965: Ηνωμένο Βασίλειο. Ίδρυση υπουργείου Οικονομικών Υποθέσεων και εισαγωγή περιφερειακών συμβουλίων, με χωροταξικές αρμοδιότητες. Περιφερειακές μελέτες, με πιο γνωστή εκείνη της νοτιο-ανατολικής Αγγλίας. Βραχύβια και περιορισμένη επιρροή.
- ▶ 1965: Ολλανδία. Νόμος χωρικού σχεδιασμού (επανειλημμένες αναθεωρήσεις).
- ▶ 1965: Γερμανία. Ομοσπονδιακός χωροταξικός νόμος (Raumordnungsgesetz) υπερ-τοπικού χαρακτήρα.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1965: «Σχέδιο Ανάπτυξης της Κρήτης 1965-75» - Ανάθεση του διεθνούς οργανισμού OECD, σε συνεργασία με την ΥΠΑ Κρήτης
- ▶ Δεκαετία του 1960: Χαρακτηριστικές της δεκαετίας του 1960 ήταν και οι χωροταξικές - πολεοδομικές μελέτες για την ανάπτυξη τουριστικών ζωνών στην Κρήτη.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1965: Ιδρύεται στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων Γραφείο Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών.
- ▶ 1965: Χωροταξική μελέτη Ηλείας (1965) των Α. Αραβαντινού, Ν. Δεσύλλα, Δ. Κονταργύρη, Α. Λαμπάκη και Π. Λουκάκη
- ▶ 1967: Ίδρυση στο Υπουργείο Συντονισμού Κεντρικής Υπηρεσίας Περιφερειακής Ανάπτυξης (με Γραφείο Χωροταξίας), όπου είχαν υπαχθεί όλες οι ΥΠΑ.
- ▶ 1968: Έκδοση Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών: Β. Kayser, «Ανθρωπογεωγραφία της Ελλάδος».

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1967-74: Στρατιωτική δικτατορία

- ▶ 1968: Πενταετές πρόγραμμα ανάπτυξης 1968-72
- ▶ 1971: Ν.1003/1971 περί ενεργού πολεοδομίας
- ▶ 1972: Ν.Δ. 1262/1972 περί ρυθμιστικών σχεδίων αστικών περιοχών
- ▶ 1972: 15ετές πρόγραμμα ανάπτυξης
- ▶ 1973: Νέος ΓΟΚ: Ν.Δ. 8 / 9.6.1973 & Ν.Δ. 205/7.12.74
- ▶ 1972: Το δικτατορικό καθεστώς ανέθεσε το 1972 την εκπόνηση ενός εθνικού χωροταξικού σχεδίου στο Γραφείο Δοξιάδη

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1972: Διάσκεψη της Στοκχόλμης. Διακήρυξη της Στοκχόλμης, προϊόν της Συνδιάσκεψης του ΟΗΕ για το Ανθρώπινο Περιβάλλον του 1972.
- ▶ 1973: Το 1973 είναι η χρονιά της παγκόσμιας πετρελαϊκής - οικονομικής κρίσης.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1975: Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΙΠΑ) της Παντείου Σχολής (μετέπειτα Παντείου Πανεπιστημίου) ιδρύθηκε το 1975 με πρωτοβουλία του Καθηγητή Ιερώνυμου Πίντου.
- ▶ 1975: Δημιουργία του Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΤΠΑ). Συγκρότηση της Επιτροπής Περιφερειακής Πολιτικής.
- ▶ 1975: Γερμανία. Νέος φορέας (σε αντικατάσταση εκείνου του μεσοπολέμου) για την περιοχή του Ρουρ. Θεωρείται το παλιότερο πρότυπο του περιφερειακού σχεδιασμού, μαζί με εκείνο της κοιλάδας του Τεννεσσί στις ΗΠΑ.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1975: Σύνταγμα 1975. Άρθρο 24.

- ▶ Σύμφωνα με τα πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 24, «η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας».

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 24, «η **χωροταξική** αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης. Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται **κατά τους κανόνες της επιστήμης**. Η σύνταξη εθνικού κτηματολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους»

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1976: Θεσμικός νόμος 360/1976 ‘περί χωροταξίας και περιβάλλοντος’.

Ο Ν.360/1976 έκανε λόγο, εκτός των εθνικών και περιφερειακών, και για ειδικά χωροταξικά σχέδια. Οι κατευθύνσεις που θα έδιναν αυτά τα σχέδια περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, την κατανομή πληθυσμού και χρήσεων γης «κατά τομείς παραγωγής» (ΦΕΚ 151Α' / 1976).

Ίδρυση Συμβουλίου Χωροταξίας.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1976: Έκθεση του ΚΕΠΕ για την περιφερειακή ανάπτυξη

1976: Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Αναπτύξεως 1976-1980

- ▶ 1976: Στο πλαίσιο των επιλογών του νέου 5ετούς εκπονήθηκαν διάφορα στοχευμένα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης (π.χ. της Θράκης).

1976: Ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας που εκπόνησε το Γραφείο Δοξιάδη.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1977: Ανανέωση του θεσμού των Βιομηχανικών Περιοχών - Ν.742/1977, με τον οποίο αυξάνεται ο αριθμός των Βιομηχανικών Περιοχών. Επισημαίνεται βέβαια τρία χρόνια αργότερα ότι από τις 28 βιομηχανικές περιοχές που είχαν προβλεφθεί στο Ν.742/1977 μόνο 8 λειτουργούσαν.

1977: Ν.674/1977 για τον αναδασμό της αγροτικής γης.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1978: Κοινοφελής Επιχείρηση Πολεοδομώσεως, Οικισμού και Στεγάσεως (ΚΕΠΟΣ). Τελικώς «Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομώσεως, Οικισμού και Στεγάσεως» ή ΔΕΠΟΣ.
- ▶ 1978: Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας Υπουργείου Δημοσίων Έργων («Σχέδιο Μάνου»).
- ▶ 1978: ΠΔ του 1978 (και μετά 1985) για δόμηση εκτός σχεδίου.
- ▶ 1978: Ν.849/1978 για τα κίνητρα βιομηχανικών επενδύσεων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1979: Πολιτική για το αστικό δίκτυο: Κέντρα Εντατικών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ ή «αντίπαλες πόλεις»), Αστικά Οικιστικά Κέντρα (ΑΣΤΟΚ) και Αγροτικά Οικιστικά Κέντρα (ΑΓΡΟΚ). Απόπειρα χωροταξικής αναδιοργάνωσης με εργαλείο το σύστημα οικισμών.

1979: Το γεγονός που άνοιξε την δεκαετία του 1980 ήταν η συνθήκη ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, που υπογράφηκε το 1979 και ίσχυσε από το 1981.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1979: Ν.880/1979 για τη μεταφορά του συντελεστή δόμησης. Λόγω ακυρωτικών αποφάσεων του ΣτΕ ακολούθησαν και άλλοι.
- ▶ 1979: Ν.947/1979 περί οικιστικών περιοχών. Αν και ο Ν.947/1979 περί οικιστικών περιοχών δεν αφορούσε αυστηρά την χωροταξία, ενδιαφέρον έχει ότι εισάγει πρωτότυπα παρεμβατικά εργαλεία σε υφιστάμενα ή υπό δημιουργία πολεοδομικά συγκροτήματα, όπως οι Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας (άρθρο 23).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1979: Ν.998/79 ‘περί προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων’.
- ▶ 1979: Τη χρονιά αυτή ιδρύθηκε η ‘ΒΙ.Π.-ΕΤΒΑ’, η οποία ανέλαβε την εκπόνηση των τεχνικών μελετών και την εκτέλεση των έργων υποδομής των ΒΙ.ΠΕ.
- ▶ 1980: Ν.1032/1980 - Σύσταση του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΥΧΟΠ) από υπηρεσίες που αποσπάστηκαν από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Με τον ίδιο νόμο δόθηκε η αρμοδιότητα χωροταξίας στο ΥΧΟΠ εκτός εθνικού χωροταξικού.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1981: Εκλογές 1981 - Το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία.
- ▶ 1981: Πρώτο αποκλειστικά περιφερειακό πρόγραμμα ανάπτυξης (1981-1985). Δεν είναι ακόμη ένα «χωροταξικό» κείμενο, αν και έχει ήδη ψηφισθεί ο Ν.360/1976 για τη Χωροταξία και το Περιβάλλον που έκανε λόγο για εθνικό, περιφερειακά και ειδικά χωροταξικά σχέδια. Παρά ταύτα, η χωροταξική λογική φαίνεται να παρεισφρύει στο πρόγραμμα.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1981-1982: Αναπτυξιακοί νόμοι 1116/81 και 1262/82. Χωροταξική επίδραση λόγω περιφερειοποίησης κινήτρων.
- ▶ 1983: Πρόγραμμα Ανάπτυξης 1983-1987 / ειδικές αναφορές σε χωροταξικό σχεδιασμό.
- ▶ 1983: Το 1983, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας είχε εκπονήσει ένα Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο Βιομηχανικών Περιοχών, που περιορίστηκε σε μια στοιχειώδη κατανομή στον εθνικό χώρο κατά περιφέρειες.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1983: «Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης» (ΕΠΑ), στο πλαίσιο του νόμου 1337/1983 - Εκπόνηση εκατοντάδων Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.
- ▶ 1983: Ν.1337/1983 / Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ). Χρήση των ΖΟΕ στις Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες.
- ▶ 1984: «Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης των Νομών της Χώρας» - Κατευθύνσεις για την στήριξη των πολεοδομικών σχεδίων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1984: CEMAT (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών Χωροταξίας του Συμβουλίου της Ευρώπης) / Ευρωπαϊκή Χάρτα για τον Περιφερειακό Χωρικό Σχεδιασμό.
- ▶ 1985: Οδηγία 85/337/ΕΟΚ για το περιβάλλον.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1985: ΠΔ του 1985 για δόμηση εκτός σχεδίου. Εντατική χρήση των διατάξεων του στα επόμενα χρόνια.
- ▶ 1985: Ν. 1558/1985 / Το Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ) με την υπαγωγή σε αυτό της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1985: Νόμοι 1515/1985 και 1561/1985 περί Ρυθμιστικών Σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Δημιουργήθηκαν οι Οργανισμοί Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας επέιχε θέση περιφερειακού χωροταξικού σχεδίου για την περιφέρεια Αττικής.
- ▶ 1985: Π.Δ. της 24.4/3.5.1985 (ΦΕΚ 181Δ'). Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας μέχρι 2.000 κατοίκους, κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησής τους (Διάταγμα των «χωριών»). Προβληματική χρήση των διατάξεων του από τους νομάρχες.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1985: ΥΠΕΧΩΔΕ: Προδιαγραφές Ειδικών Χωροταξικών Μελετών. Δεκαετία του 1980 - Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες, αρχικά με βάση το Ν.360/1976 και αργότερα τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα και την Πρωτοβουλία Enpireg.
- ▶ 1986: Ν.1650/1986 / προστασία περιβάλλοντος. Προέγκριση χωροθέτησης και περιβαλλοντικοί όροι. Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1986: Το 1986 υπογράφηκε η λεγόμενη Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (Single European Act) και μετονομάστηκε η ΕΟΚ σε Ευρωπαϊκή Κοινότητα (European Community ή EC).

Βάση της Ευρωπαϊκής πολιτικής για γεωργία, διασυνοριακή συνεργασία, χωροταξία και εδαφική συνεργασία.

1986: Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1986: Ν.1622/1986 με τον οποίο δημιουργήθηκαν Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, σε αντικατάσταση των παλιών νομαρχιών, και 13 Περιφέρειες ως κρατικές αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης. Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι και Περιφερειακά Συμβούλια - Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1987: ΟΗΕ - Έκθεση Επιτροπής Brundtland («Το Κοινό μας Μέλλον»). Βιώσιμη ανάπτυξη.
- ▶ 1988: Κανονισμός 4454/1988 του ΕΤΠΑ / δυνατότητα κατάρτισης Προοπτικού Σχεδίου Οργάνωσης του Κοινοτικού Χώρου.
- ▶ 1988: Το 1988 εγκρίνεται το 1ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (το λεγόμενο «1ο Πακέτο Ντελόρ»), για την περίοδο 1989-1993, και οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1988: 5ετές πρόγραμμα ανάπτυξης 1988-1992. Αναφέρεται ειδικότερα και στην χωροταξική πολιτική. Σύντομα δίνει την θέση του στα Ευρωπαϊκά Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης.
- ▶ 1989: Έκθεση του 5ετούς προγράμματος ανάπτυξης 1988-1992 που αφορά την πολεοδομία.
- ▶ 1989: Α' ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) 1989-1993 - Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).
- ▶ 1990: Λειτουργικό Πρόγραμμα Θράκης, Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Χρηματοδότηση ΕΤΠΑ.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1990: Ν.1892/1990 (κίνητρα περιφερειακής ανάπτυξης)
- ▶ 1990: Σε μια σημαντική μελέτη του ΚΕΠΕ για την ανάπτυξη της Ελλάδας περιλαμβάνονται κεφάλαια για την περιφερειακή πολιτική και την πολεοδομική οργάνωση.
- ▶ 1990: Το 1990 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε το «Πράσινο βιβλίο για το Αστικό Περιβάλλον».
- ▶ 1992: Έκθεση Ευρώπη 2000.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1992: ΟΗΕ / Διάσκεψη (και Διακήρυξη) του Ρίο - Agenda 21.
- ▶ Δεκαετία 90: Επίδραση Διακήρυξης του Ρίο και έκθεσης Brundtland στη νομολογία του Ε' Τμήματος ΣτΕ.
- ▶ Σύμφωνα με τις επίσημες διακηρύξεις, η δεκαετία του 1990 θα είναι η δεκαετία της «Επιχείρησης Χωροταξικής Ανασυγκρότησης», όπως η δεκαετία του 1980 σημαδεύθηκε από την «Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης».

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1992: Συνθήκη Maastricht / Με την υπογραφή της Συνθήκης του Maastricht δημιουργείται πλέον η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως την ξέρουμε σήμερα (European Union ή EU).
- ▶ 1992: Εγκρίνεται το 2ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2ο Πακέτο Ντελόρ) για την περίοδο 1994-1999.
- ▶ 1992: Δημιουργία του Ταμείου Συνοχής, που χρηματοδοτεί έργα για το περιβάλλον και Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, στις Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία και Ισπανία.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1992: Μελέτη για την Στήριξη Διασυνοριακών Δράσεων Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης στα Πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG.
- ▶ 1994: Η ανάπτυξη της Θράκης αντιμετωπίσθηκε σφαιρικά σε μια μελέτη της Ακαδημίας Αθηνών.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1992: Εξειδίκευση από το ΥΠΕΧΩΔΕ των προδιαγραφών Ειδικών Χωροταξικών Μελετών για το Κοινοτικό Πρόγραμμα ENVIREG.
- ▶ 1994: Η Κοινοτική πρωτοβουλία URBAN I ξεκίνησε το 1994 ως εξέλιξη των Αστικών Πιλοτικών Σχεδίων.
- ▶ 1993: Απόφαση ΣτΕ του 1993 για ιχθυοκαλλιέργεια στην Κεφαλληνία όπου δεν υπήρχε καθορισμένη ΖΑΠΔ, δηλ. Ζώνη Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1994: Έκθεση Ευρώπη 2000+, θεμέλιο του μετέπειτα Σχεδίου Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου.
- ▶ 1994: Β' ΚΠΣ 1994-1999.
- ▶ 1994: Ν.2218/1994. Συμβούλια Περιοχής. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Αποκέντρωση, Περιφέρειες.
- ▶ 1994: Νέος αναπτυξιακός νόμος 2234/94.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1995: Συνθήκη Amsterdam / Με την Συνθήκη του Αμστερνταμ το 1995 εντάσσεται στους στόχους της ΕΕ και η επιδίωξη της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης (sustainable development), κατοχυρώνεται ο ρόλος της ΕΕ σε σχέση με τα διεθνή περιβαλλοντικά προβλήματα και, γενικότερα, ενισχύεται η θέση της περιβαλλοντικής πολιτικής στα ενδιαφέροντα της ΕΕ. Υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Εμφάνιση έννοιας εδαφικής συνοχής.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1997: Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ΣΑΚΧ) - Πρώτο σχέδιο
- ▶ 1997: EU Compendium για τα συστήματα σχεδιασμού στην ΕΕ.
- ▶ 1999: Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ΣΑΚΧ) - Τελικό. Πρόκειται για ενδεικτικό χωροταξικό σχέδιο, που δεν αφαιρεί όμως τις χωροταξικές αρμοδιότητες των χωρών-μελών.
- ▶ Στην συνέχεια πρόγραμμα ESPON (European Spatial Planning Observatory Network).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1997: Πρόγραμμα Καποδίστριας 1997/ περιφέρειες και τοπική αυτοδιοίκηση. Με το Ν.2503/1997 συστήθηκαν αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης στις 13 κρατικές περιφέρειες.
- ▶ 1997: Ν.2508/1997 (Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1997: Με το Ν.2508/1997, έκανε την εμφάνιση του ένας τύπος σχεδίου, το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης 'Ανοικτής Πόλης' ή ΣΧΟΟΑΠ, που αφορούσε το μη αστικό χώρο. Αν και βρισκόταν στο ίδιο επίπεδο πολεοδομικού σχεδιασμού με τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια των οικισμών (με τα οποία είχε τις ίδιες προδιαγραφές), το ΣΧΟΟΑΠ ήταν στην ουσία ένα χωροταξικό σχέδιο μιας κατά βάση αγροτικής περιοχής με μικρούς οικισμούς.

1997: Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) του άρθρου 29 του ν. 2545/1997(Α' 254).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1997: ΒΕΠΕ (Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές) του Ν.2545/1997, με τον οποίο ορίζονται 6 διαφορετικές μορφές ΒΕΠΕ:

- ▶ (α) Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙΠΕ),
- ▶ (β) Βιομηχανικά Πάρκα (ΒΙΠΑ) (μόνο δραστηριότητες μέσης και χαμηλής όχλησης),
- ▶ (γ) Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΟΠΑ) (δραστηριότητες χαμηλής όχλησης και εργαστήρια),
- ▶ (δ) Τεχνοπόλεις (ΤΕΧΝ),
- ▶ (ε) Ναυπηγοεπισκευαστικές Ζώνες (ΝΑΖΩ), και
- ▶ (στ) Βιοτεχνικά Πάρκα προς Εξυγίανση.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

1998: Ο πιο σημαντικός πρόσφατος σταθμός στην εξέλιξη της ΕΕ ήταν ασφαλώς η υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος (Euro ή €). Η Ελλάδα χρειάστηκε να περιμένει την είσοδο της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2001.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 1999: Απόπειρα κωδικοποίησης πολεοδομικής νομοθεσίας με ΠΔ του 1999. Ο κώδικας (ΦΕΚ 580Δ' / 1999) είναι προ πολλού ξεπερασμένος.
- ▶ 1999: Νόμος 2742/1999 περί χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης. Ο νόμος οδηγεί σύντομα σε μια «έκρηξη» χωροταξικού σχεδιασμού.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Ως «μέσα χωροταξικού σχεδιασμού», κατά τον Ν. 2742/1999, θεωρούνται τα κάτωθι:

- ▶ Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (εθνικό επίπεδο),
- ▶ Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (εθνικό επίπεδο),
- ▶ Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (περιφερειακό επίπεδο).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Ως μηχανισμοί εφαρμογής, ελέγχου και υποστήριξης του χωροταξικού σχεδιασμού (Ν. 2742/1999) θεωρούνται και οι ακόλουθες μελέτες και σχέδια:

- ▶ Πολεοδομικές Μελέτες Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ),
- ▶ Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ),
- ▶ Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ).

2000: Προσπάθεια, χωρίς αποτέλεσμα, να συγκροτηθεί Εθνικό Παρατηρητήριο Χωροταξίας.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2000: «Στρατηγική της Λισαβόνας» (2000) για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.
- ▶ 2000: Συμβούλιο της Ευρώπης: Σχέδιο με τίτλο «Κατευθυντήριες Αρχές για την Βιώσιμη Χωρική Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ηπείρου» («Σχέδιο CEMAT»)
- ▶ 2000: Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών: Μια στρατηγική για την Ευρώπη».

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2000: Γ' ΚΠΣ 2000-2006 και ΣΠΑ - Περιφερειακή πολιτική
- ▶ 2000: Το ESPON ανέλαβε την συνέχιση της δραστηριότητας του χωροταξικού σχεδιασμού για την Ευρώπη (περίοδος 2000-2006), που είχε φθάσει το 1999 στην οριστικοποίηση του ΣΑΚΧ, στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Interreg. Στις δραστηριότητες του ESPON περιλαμβάνεται μια σειρά μελετών εμβάθυνσης ώστε να προκύψει η βάση ενδεχόμενης αναθεώρησης του ΣΑΚΧ.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2000: Προσχέδιο Γενικού Πλαισίου ΧΣΑΑ που δεν υιοθετήθηκε.
- ▶ 2001: 1η συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΣΧΣΑΑ) κατά το Ν.2742/1999.
- ▶ 2001: Έγκριση (2001) του πρώτου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με βάση πλέον το Ν.2742/1999 [Καταστήματα Κράτησης]

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2001: «Στρατηγική του Göteborg» της ΕΕ, για την βιώσιμη ανάπτυξη, που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2001.
Περιβαλλοντικός πυλώνας της στρατηγικής της Λισαβόνας.
- ▶ 2001: Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση (Governance) (2001).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2001: Το 2001 αναθεωρείται το άρθρο 24 του Συντάγματος. Επεκτείνεται η δυνατότητα αλλαγής χρήσης και στα ιδιωτικά δάση για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος.
- ▶ 2002: Ν. 3028/2002 (ΦΕΚ Α 153/28-06-2002) Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ▶ 2002: Εθνική Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης (από ΥΠΕΧΩΔΕ).
- ▶ 2002: Νομοθεσία για Ολυμπιακά Έργα.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2003: Ν.3208/2003 - 'Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων κ.λπ.
- ▶ 2003: 12 Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια.
- ▶ 2003: ΕΠΧΣΑΑ του παράκτιου χώρου που δεν θεσμοθετήθηκε τελικά

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2004: Στην 3^η Εκθεση για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή (2004) π.χ. τονίζεται η σημασία της συνοχής για την ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.
- ▶ 2004: Αναπτυξιακός νόμος Ν.3299/2004
- ▶ 2004: Προς μια Θεματική Στρατηγική για το Αστικό Περιβάλλον, Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2004: Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας
- ▶ 2004: Νέα κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας
- ▶ 2006: Αναπτυξιακός νόμος Ν.3522/2006
- ▶ 2006: Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας Ν. 3463/2006

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2007: Μεταρρυθμιστική Συνθήκη Λισαβόνας του 2007
- ▶ 2007: 4η Έκθεση για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή (Μάιος 2007)
- ▶ 2007: Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΕΣΣΑ) ή απλά Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΑ) 2007-2013. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2007: Στην άτυπη Υπουργική Συνάντηση για την αστική ανάπτυξη και την χωρική συνοχή της Λειψίας (Μάιος 2007) εγκρίθηκε μια διακήρυξη με τίτλο «Χωρική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Προς μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη Ευρώπη διαφορετικών περιφερειών» και μια διακήρυξη για τις Βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2007: Στην Μεταρρυθμιστική Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπογράφηκε την 13.12.07, οι λέξεις «οικονομική και κοινωνική συνοχή» αντικαθίστανται με τις λέξεις «οικονομική και κοινωνική και εδαφική συνοχή». Η εισαγωγή της έννοιας της territorial cohesion στις συνθήκες της Ε.Ε. άνοιξε τον δρόμο για μεγαλύτερη δραστηριοποίηση της Κοινότητας στον τομέα της χωροταξίας.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2008: Το 2008 εκδόθηκε ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Πράσινη Βίβλος για την Εδαφική Συνοχή: Μετατρέποντας την εδαφική ποικιλομορφία σε δύναμη».

2008: Εμφάνιση παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2008: Εγκρίθηκε με νόμο το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) (ΦΕΚ Α / 3-7-08).
- ▶ 2008: Ειδικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που εγκρίθηκε με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.
- ▶ 2009: Έκθεση Barca του 2009 / τοπο-κεντρική προσέγγιση (place-based approach).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2009: Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο 2009.
- ▶ 2009: Το τελικό κείμενο του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού εγκρίθηκε τον Απρίλιο 2009 (αντικαταστάθηκε με νέο το 2013, αλλά αργότερα ακυρώθηκαν και τα δύο από το ΣτΕ).
- ▶ 2009: Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Υπήχθησαν σ' αυτό υπηρεσίες σχετικές με την ενεργειακή πολιτική του πρώην Υπουργείου Ανάπτυξης.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2010: Το 2010 υπογράφηκε το λεγόμενο 1^ο Μνημόνιο (δηλ. μια συμφωνία διακανονισμού χρηματοδότησης, μεταξύ Ελλάδας και πιστωτών, δηλ. του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που έγιναν γνωστοί ως «Τρόϊκα»). Το 2^ο Μνημόνιο αντικατέστησε το πρώτο το 2012.
- ▶ 2010: Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) του άρθρου 24 του ν. 3894/2010 (Α' 204)

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2010: Το 2010 εκδόθηκε απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (α.π.51949/29.11.2010 Υ.Α.) για «την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης», με την οποία καθορίσθηκαν οι αναλυτικές προδιαγραφές των νέων χωροταξικών μελετών για τις περιφέρειες και η διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2010: Ν.3852/2010 - Πρόγραμμα «Καλλικράτης» περί των περιφερειακών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Ευρεία αποκέντρωση αρμοδιοτήτων. μεταξύ άλλων και χωροταξικών.

Οι 13 κρατικές περιφέρειες αντικαταστάθηκαν με περιφερειακές αυτοδιοικήσεις 2^{ου} βαθμού, δημιουργήθηκαν 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ως αποκεντρωμένες μονάδες του κεντρικού κράτους, και θεσπίσθηκαν 325 Δήμοι με την συνένωση των υφιστάμενων 1.033 Δήμων και Κοινοτήτων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2011: Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011.
- ▶ 2011: Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) του άρθρου 12 του ν. 3986/2011 (Α' 152)
- ▶ 2011: Ν.3937/2011. Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις. Κατάλογος προστατευόμενων περιοχών Natura.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2011: Ν.4002/2011 (σύνθετα τουριστικά καταλύματα)
- ▶ 2011: Αναπτυξιακός νόμος Ν.3908/2011.
- ▶ 2011: Ειδικό Πλαίσιο για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505 Β' / 4-11-2011).

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2012: Το 2^ο Μνημόνιο αντικατέστησε το πρώτο (Ν.4046/2012).
- ▶ 2012: Έντονες πιέσεις από δανειστές για απλοποίηση συστήματος σχεδιασμού και μείωση επιπέδων σχεδιασμού. Δραστηριότητα της Task Force της ΕΕ στο πλαίσιο των μνημονίων.
- ▶ 2012: Ν.4067/2012, γνωστός ως Νέος Οικοδομικός Κανονισμός. Ρυθμίσεις που αφορούν τον Συντελεστή Δόμησης.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2013: Το 2013 εγκρίθηκε από την Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού), που αντικατέστησε το αντίστοιχο προηγούμενο του 2009. Ακυρώθηκε αργότερα από το ΣτΕ.
- ▶ 2014: Στην διαχειριστική περίοδο (2014-2020), η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ διέπεται πλέον από το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο. Εισάγεται το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

2014: Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142 Α'/2014) περί χωροταξικής και πολεοδομικής μεταρρύθμισης και βιώσιμης ανάπτυξης.

2014: Ν.4280/2014. Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Περιοχές Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης και Ιδιωτικής Πολεοδόμησης ή ΠΠΑΙΠ του Ν.4280/2014, που αντικατέστησαν τις Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης ή ΠΕΡΠΟ του Ν.2508/1997.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2014: Οδηγία 2014/89/ΕΕ περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό.
- ▶ 2014: Ν.4281/2014 (θέματα αιγιαλού).
- ▶ 2015: Συστάθηκε το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχοντας στις αρμοδιότητές του τους τομείς της αγροτικής ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Λίγους μήνες αργότερα μετονομάστηκε σε **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)**. Στο ΥΠΕΝ ενσωματώθηκε το πρώην Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής ή ΥΠΕΚΑ, που είχε διαδεχθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2016: Ν.4447/2016 (ΦΕΚ 241 Α'/2016) περί χωρικού σχεδιασμού και βιώσιμης ανάπτυξης
- ▶ Ο Ν.4447/2016 εισήγαγε μια νέα σειρά χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων. Τα στρατηγικά χωρικά σχέδια, κατά την ορολογία του νόμου, είναι τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια (σε εθνικό επίπεδο) και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (σε περιφερειακό επίπεδο).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ Το εθνικής εμβέλειας Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) του Ν.2742/1999 αντικαταστάθηκε από μια Εθνική Χωρική Στρατηγική, που είναι κείμενο αρχών και όχι σχέδιο. Το ΓΠΧΣΑΑ παραμένει σε ισχύ μέχρι την έγκριση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής.
- ▶ Στο τοπικό επίπεδο, προβλέπονται Τοπικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ), τα οποία αντικαθιστούν τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, και Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΕΧΣ), των οποίων έπονται τα Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής. Σημασία των ΕΧΣ για την διευκόλυνση επενδυτικών σχεδίων.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Στα ΕΧΣ έχουν υπαχθεί και κατηγορίες σχεδίων
Οργανωμένων Υποδοχέων Δραστηριοτήτων, που διέπονται
από ειδικό νομοθετικό καθεστώς:

Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης ή ΠΟΤΑ του Ν.2545/1997, οι
Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων ή ΠΟΑΠΔ του
Ν.1650/1986, οι Οργανωμένοι Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών
Δραστηριοτήτων (Επιχειρηματικά Πάρκα κλπ) του Ν.3982/2011, όπως επίσης και
οι περιοχές που ρυθμίζονται με τα Τοπικά Ρυμοτομικά Σχέδια του Ν.1337/1983,
τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων ή ΕΣΧΑΔΑ του
Ν.3986/2011 και τα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων
ή ΕΣΧΑΣΕ του Ν.3894/2010.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2016: Ν.4389/2016 για τους δασικούς χάρτες.
- ▶ 2016: Αναπτυξιακός νόμος Ν.4399/2016.
- ▶ 2017: Από το 2017 άρχισαν να εγκρίνονται, με ασυγχώρητη καθυστέρηση αν θυμηθεί κανείς ότι τα ισχύοντα χωροταξικά πλαίσια των περιφερειών είχαν εγκριθεί το 2003, τα νέα περιφερειακά πλαίσια.
- ▶ 2018: Πρόγραμμα Κλεισθένης για την τοπική αυτοδιοίκηση. Ν.4555/2018 - ΦΕΚ 133Α /2018.

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2018: Χρήσεις γης. ΠΔ 59/2018 με το οποίο αναθεωρήθηκαν οι κατηγορίες και το περιεχόμενο των χρήσεων γης, τόσο για πολεοδομικές, όσο και χωροταξικές ρυθμίσεις.
- ▶ 2018: Για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό εκδόθηκε μια ευρωπαϊκή Οδηγία (2014/89/ΕΕ), που στην συνέχεια ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο της Ελλάδας με το νόμο 4546/2018.
- ▶ 2018: Εκπονούνται νέα ειδικά χωροταξικά, είτε για την επικαιροποίηση παλαιών, είτε για νέα αντικείμενα (π.χ. ορυκτοί πόροι).

Λ. Βασενχόβεν

Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική ρύθμιση στην Ελλάδα

Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

- ▶ 2018: Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, η Πολιτική Συνοχής θα έχει 5 «στόχους πολιτικής». Από αυτούς, ο τρίτος είναι η «καλύτερα συνδεδεμένη Ευρώπη», στόχος που αφορά την κινητικότητα και συνδεσιμότητα, δηλ. τα δίκτυα (μεταφορών, ευρυζωνικά, «έξυπνα» κλπ).
- ▶ 2018: Πολύνεκρη πυρκαγιά στο Μάτι Αττικής. Το 2019 αποφασίσθηκε ο σχεδιασμός με χρήση του εργαλείου των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων.
- ▶ 2019: Άνοδος στην εξουσία της Νέας Δημοκρατίας.

Λ. Βασενχόβεν
Χωρική ανάπτυξη, προγραμματισμός και κρατική
ρύθμιση στην Ελλάδα
Ένα χρονικό χωροταξικού σχεδιασμού

Ευχαριστώ για την υπομονή σας!
ΤΕΛΟΣ